

Jolanta Wiśniewska

Usługi biegłego rewidenta dla MSP - wartością dla przedsiębiorcy

Ekonomiczne Problemy Usług nr 116, 575-585

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JOLANTA WIŚNIEWSKA

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

USŁUGI BIEGŁEGO REWIDENTA DLA MSP – WARTOŚCIĄ DLA PRZEDSIĘBIORCY

Streszczenie

Celem artykułu jest przedstawienie usług biegłego rewidenta oferowanych dla małych i średnich przedsiębiorstw, które będą miały istotny wkład w podwyższenie jakości rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a jednocześnie ograniczą ryzyko działalności gospodarczej i wyjdą naprzeciw oczekiwaniom przedsiębiorców. Ze względu na regulacje prawne, usługi dotyczące auditingu i innych usług poświadczających mają charakter katalogu zamkniętego. Natomiast jeżeli chodzi o pozostałe rodzaje usług, ich katalog jest otwarty i to od biegłych rewidentów i wymagań rynku zależy, w jakim kierunku i zakresie będą się rozwijać. Skorzystanie z usług biegłego rewidenta do wykonania konkretnych zadań pozwoli na wykorzystanie doświadczenia i wiedzy najwyższej jakości i jednocześnie ograniczy koszty jedynie do wykonywanej usługi, przyczyniając się do podniesienia jakości i wartości przedsiębiorstwa.

Słowa kluczowe: usługi biegłego rewidenta, małe i średnie przedsiębiorstwa, rachunkowość

Wprowadzenie

Większość firm działających na polskim rynku stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP), które generowały w 2011 roku 47,3% produktu krajowego brutto¹. Zmiany przepisów dyrektywy Parlamentu Europejskiego oraz Rady 2013/34/UE z 26 czerwca 2013 roku i jej implementacja do prawa polskiego wprowadza wiele uproszczeń i zmian dotyczących sprawozdawczości mikro jednostek oraz zmiany do dyrektywy 2006/43/UE ograniczając obowiązek badania sprawozdań finansowych wyłącznie do jednostek średnich i dużych². W związku z tym wzrośnie liczba podmiotów, których rachunkowość nie będzie podlegać żadnej kontroli jak również

¹ A. Tarnawa, P. Zadura-Lichota, *Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2011–2012*, PARP, Warszawa 2013, www.parp.gov.pl/files/74/81/626/18670.pdf (2.11.2014), s. 14.

² J. Dadacz, *Kierunki zmian przepisów o rachunkowości*, „Rachunkowość” 2014, nr 1; M. Ślebzak, K. Ślebzak, *Spodziewane zmiany ustawy o rachunkowości a obligatoryjne badania sprawozdań finansowych. Artykuł dyskusyjny*, „Rachunkowość” 2014, nr 8.

jednostek, których informacje finansowe będą prezentowane w bardzo dużym uproszczeniu³. Dla samych przedsiębiorców i innych interesariuszy informacji uzyskanych z systemu rachunkowości jednostek sektora MSP, ważne jest zatem żeby informacja ta miała odpowiednią jakość i użyteczność. Naturalnym kierunkiem wydaje się sięgnięcie przez MSP po specjalistów zajmujących się finansami i rachunkowością. Odpowiednie kwalifikacje do tego ma grupa zawodowa – biegli rewidenci, którzy przy coraz większym ograniczaniu podmiotów podlegających badaniu, mogą w większym zakresie kierować swoje działania na świadczenie usług na rzecz przedsiębiorstw sektora MSP, przyczyniając się do wzrostu jakości i użyteczności informacji uzyskiwanych z systemów rachunkowości.

Metodyka badań i przebieg procesu badawczego

Celem artykułu jest przedstawienie propozycji usług, które mogą zaoferować biegli rewidenci, rezultaty ich pracy oraz efekty w postaci konkretnych korzyści dla przedsiębiorców i innych interesariuszy informacji generowanych przez system rachunkowości.

Cel opracowania zrealizowano za pomocą następujących metod badawczych: studia literaturowe, analiza aktów prawnych, badania ankietowe, wnioskowanie.

Badania empiryczne wykorzystane w artykule są fragmentem badań ankietowych, przeprowadzonych przez autorkę, dotyczących rodzajów usług wykonywanych przez podmioty biegłych rewidentów na rzecz przedsiębiorstw. Badanie przeprowadzono w okresie od maja do czerwca 2014 roku. Próbę badawczą ustalono na podstawie listy podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzonej przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów (KIBR) na dzień 30 kwietnia 2014 roku. W badaniu wzięły udział podmioty, które znalazły się na liście KIBR, miały czynną stronę internetową i aktualny adres e-mailowy. Badanie przeprowadzono na próbie 933 podmiotów za pomocą programu *Lime Survey System Badań Ankietowych On-Line*. Otrzymano 138 poprawnie wypełnionych ankiet, co stanowiło 14,48% próby badawczej.

MSP jako podmiot usług biegłego rewidenta

Pojęcie małych i średnich przedsiębiorstw w literaturze przedmiotu jest trudne do zdefiniowania, ze względu na różnorodność uregulowań zarówno krajowych, jak i międzynarodowych⁴. Najczęściej definicje małych i średnich przedsiębiorstw oparte są na kryteriach ilościowych i wartościowych dotyczących zatrudnienia, rocznego obrotu i całkowitego bilansu rocznego (tab. 2).

³ J. Dadacz, *Uproszczenie rachunkowości jednostek „mikro”*, „Rachunkowość” nr 9.

⁴ M. Kędzior, *Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw – istota, ocena, przyszłość*, „Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości”, t. 58 (114), SKwP, Warszawa 2010, s. 112.

Tabela 2

Definicja MSP

Rodzaj przedsiębiorstwa	Kryteria kwalifikacji	
	Regulacje UE	Regulacje polskie
Mikro	– zatrudnienie: < 10 pracowników – roczny obrót: ≤ 700 tys. euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 350 tys. euro	– zatrudnienie: < 10 pracowników – roczny obrót: ≤ 2 mln euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 2 mln euro
Małe	– zatrudnienie: < 50 pracowników, – roczny obrót: ≤ 8 mln euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 4 mln euro	– zatrudnienie: < 50 pracowników – roczny obrót: ≤ 10 mln euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 10 mln euro
Średnie	– zatrudnienie: < 250 pracowników – roczny obrót: ≤ 40 mln euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 20 mln euro	– zatrudnienie: < 250 pracowników – roczny obrót: ≤ 50 mln euro oraz/ lub – całkowity bilans roczny: ≤ 43 mln euro

Źródło: opracowanie własne na podst. Ustawa z 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, DzU 10.220.1447 z późn. zm., art. 104–110; Dyrektywa Parlamentu Europejskiego oraz Rady 2013/34/UE z 26.06.2013 r., Dz.Urz.UE 182, art. 3.

Ze względu na liczbę i znaczenie przedsiębiorstw sektora MSP w Polsce, stanowią one główny podmiot usług biegłego rewidenta, co potwierdzają wyniki badań ankietowych zaprezentowane w tabeli 3.

Tabela 3

Podmioty usług firm biegłych rewidentów

Przedsiębiorstwa	Udział %
Mikro	17,65
Małe	29,41
Średnie	31,02
Duże	21,92
Razem	100,00

Źródło: opracowanie własne.

Z przedstawionych w tabeli 3 wyników badań można zauważyć, że usługi wykonywane na rzecz sektora MSP stanowią 78,08% wszystkich usług wykonywanych przez podmioty biegłych rewidentów, co potwierdza duże znaczenie tych przedsiębiorstw dla rynku usług firm audytorskich.

Rodzaje usług wykonywanych przez biegłych rewidentów

Zakres usług wykonywanych przez biegłych rewidentów regulują przepisy prawne i organizacje zrzeszające i nadzorujące biegłych rewidentów⁵. W Polsce rodzaje usług wykonywanych przez biegłych rewidentów reguluje Ustawa z 7 maja 2009 roku o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (DzU 2009.77.649 z późn.zm.).

Tabela 3

Klasyfikacja usług biegłego rewidenta

Rodzaje usług biegłego rewidenta		Wyszczególnienie
Ewidencja i sporządzanie sprawozdań finansowych	Prowadzenie ksiąg rachunkowych	– usługowe prowadzenie ksiąg rachunkowych
	Sporządzanie sprawozdań finansowych	– usługi kompilacji
Usługi poświadczające	Auditing	– badanie rocznych sprawozdań finansowych – śródroczne badanie sprawozdań finansowych
	Inne usługi atestacyjne	– badanie rachunkowości oraz działalności spółki na żądanie wspólnika lub wspólników reprezentujących co najmniej jedną dziesiątą kapitału zakładowego – badanie sprawozdania założycieli spółki komandytowo-akcyjnej – badanie planu przekształcenia spółki – wycena akcji spółki sporządzona według wartości godziwej – badanie sprawozdania o przychodach, wydatkach i zobowiązaniach finansowych komitetu wyborczego składanego do Państwowej Komisji Wyborczej – badanie corocznej informacji finansowej o otrzymanej subwencji oraz o poniesionych z subwencji wydatkach przez partie polityczne – badanie formy i treści prospektu emisyjnego – audyty projektów i programów unijnych, wymagane i zastrzeżone wyłącznie dla osób z kwalifikacjami biegłego rewidenta
Usługi zabezpieczające		– przegląd ksiąg rachunkowych – doradztwo podatkowe – prowadzenie postępowania upadłościowego lub likwidacyjnego – działalność wydawnicza lub szkoleniowa w zakresie rachunkowości, rewizji finansowej i podatków – wykonywanie ekspertyz lub opinii ekonomiczno-finansowych – świadczenie usług doradztwa lub zarządzania, wymagających wiedzy z dziedziny rachunkowości lub rewizji finansowej – zlecenia oceniające zagadnienia obejmujące informacje finansowe i pozafinansowe – opracowanie zasad i tryb funkcjonowania służb finansowych – usługi <i>due-dilligence</i> – ocena systemów informatycznych – audyty projektów i programów unijnych, gdzie nie są wymagane i zastrzeżone wyłącznie dla osób z kwalifikacjami biegłego rewidenta

Zródło: opracowanie własne na podstawie: J. Wiśniewska, *Klasyfikacja usług wykonywanych przez biegłych rewidentów*, „Copernican Journal of Finance & Accounting” 2013, vol. 2, nr 2, s. 203–214.

Usługi wykonywane przez polskich biegłych rewidentów, zgodnie z klasyfikacją przedstawioną przez Instytut Amerykańskich Biegłych Rewidentów, można

⁵ Por. J. Wiśniewska, *Klasyfikacja usług wykonywanych przez biegłych rewidentów*, „Copernican Journal of Finance & Accounting”, 2013, vol. 2, nr 2, s. 203–214.

podzielić na trzy kategorie⁶: ewidencja i sporządzanie sprawozdań finansowych, usługi poświadczające oraz usługi zabezpieczające (tab. 3). Pozwala to na usystematyzowanie usług biegłych rewidentów według funkcji jakie mogą spełniać w przedsiębiorstwie, tj. ewidencyjną, poświadczającą i zabezpieczającą.

W związku ze zmianami dotyczącymi ograniczania obciążeń dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości dla małych i średnich przedsiębiorstw, usługi atestacyjne będą się cieszyły coraz mniejszą popularnością, przez co biegli rewidentci będą mieli szansę na świadczenie dodatkowych usług.

Ryzyko dotyczące organizacji rachunkowości w MSP a usługi biegłego rewidenta

Ryzyko jest nieodłącznym atrybutem działalności gospodarczej, o czym świadczy liczba nowo powstałych i upadających przedsiębiorstw. W 2012 roku w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce powstało 518,0 tys. nowych jednostek, natomiast zlikwidowano 311,0 tys.⁷

Podstawą zarządzania każdego przedsiębiorstwa jest rzetelna informacja tworzona przez system rachunkowości, który ma do spełnienia wiele funkcji, takich jak: informacyjna, kontrolna, dowodowa, ewidencyjna, rozliczeniowa i statystyczna⁸. Podstawową i nadrzędną funkcją rachunkowości jest funkcja informacyjna, która polega na dostarczeniu informacji o sytuacji majątkowej i finansowej jednostki, stanowiącej podstawę podejmowania decyzji gospodarczych na różnych szczeblach organizacji przedsiębiorstwa, zapewniając im realizację funkcji zarządzania takich jak: planowanie, organizowanie, przewodzenie i kontrolowanie⁹, a w szczególności funkcji zarządzania finansami przedsiębiorstwa, do których zalicza się: inwestowanie, finansowanie przedsięwzięć inwestycyjnych oraz zarządzanie kapitałem obrotowym¹⁰.

Spełnianie przez rachunkowość jej podstawowych funkcji, zależy od organizacji rachunkowości. K. Sawicki definiuje organizację rachunkowości jako zespół sposobów umożliwiających uporządkowane powiązanie różnych czynności i urządzeń niezbędnych do realizacji procesu informacyjnego, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rachunkowości w jednostce gospodarczej z uwzględnie-

⁶ Audit and Attest Services, [www.aicpa.org/ INTERESTAREAS/FRC/ AUDITATTEST/Pages/AuditAttestServices.aspx](http://www.aicpa.org/INTERESTAREAS/FRC/AUDITATTEST/Pages/AuditAttestServices.aspx) (2.04.2013).

⁷ A. Tarnawa, P. Zadura-Lichota, *Raport o stanie sektora...*, s. 22.

⁸ Por. S. Sojak, *System rachunkowości*, w: *Podstawy rachunkowości*, red. S. Sojak, J. Stankiewicz, TNOiK, Toruń 2008, s. 20; *Podstawy rachunkowości*, red. K. Sawicki, PWE Warszawa 2002, s. 15; K. Czubakowska, *Metodologia rachunkowości*, w: *Rachunkowość według prawa bilansowego*, red. K. Czubakowska, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009, s. 24; B. Micherda, *Podstawy Rachunkowości*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005, s. 14–18.

⁹ Por. J.R. Schermerhorn Jr., *Zarządzanie Kluczowe koncepcje*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, 2008, s. 30–31; J. Supernat, *Funkcje zarządzania*, w: A. Chrisidu-Budnik, J. Korczak, A. Pakuła, J. Supernat, *Nauka organizacji i zarządzania*, Kolonia Limited, Wrocław 2005, s. 249.

¹⁰ C. Suszyński, *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, w: *Zarządzanie przedsiębiorstwem*, red. M. Strużycki, Difin, Warszawa, 2004, s. 349.

niem jej specyficznych cech, możliwości technicznych i kadrowych przy jednoczesnym zaangażowaniu środków i nakładów pracy¹¹.

Skala prowadzonej działalności powoduje, że często w małych i średnich przedsiębiorstwach zaniedbywana jest organizacja rachunkowości jako ta sfera, która nie dotyczy bezpośrednio działalności operacyjnej, zapominając, iż informacje pozyskiwane z rachunkowości są niezbędne do jej prowadzenia.

Ryzyka dotyczące nieprawidłowości dotyczące organizacji działu rachunkowości przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4
Ryzyko organizacji działu rachunkowości MSP według biegłych rewidentów

Zakres	Ryzyko/nieprawidłowości dotyczące organizacji działu rachunkowości	Udział %	
Lokalizacja i wewnętrzna struktura działu rachunkowości	opóźnienia w uzyskiwaniu informacji z działu rachunkowości	9,81	44,28
	opóźnienia w otrzymywaniu dokumentów księgowych	10,63	
	błędy w sporządzaniu dokumentów	10,49	
	brak zrozumienia specyfiki firmy przez pracowników działu księgowości	6,13	
	nieprawidłowa organizacja pracy	7,22	
Podział pracy w dziale rachunkowości	nieprawidłowy podział pracy między komórki/stanowiska	5,04	34,06
	nierównomierne rozłożenie czynności (spiętrzenia prac lub okresy „puste”)	8,45	
	brak zapewnienia koordynacji czynności i wykonawców	3,27	
	brak kontroli wykonywanych czynności	8,72	
	nieterminowe wykonywanie prac	8,58	
Wyposażenie techniczne działu rachunkowości	niedostosowanie wyposażenia/sprzętu do potrzeb jednostki	6,13	6,13
Dobór i przygotowanie personelu	Zatrudnienie osób o zbyt niskich/wysokich kwalifikacjach	7,63	14,85
	brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych pracowników	7,22	
Inne	inne	0,68	0,68
Razem		100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie danych przedstawionych w tabeli 4 wynika, że najwięcej nieprawidłowości biegli rewidentzi stwierdzili w związku z lokalizacją działu rachunkowości i jego wewnętrzną strukturą (44,28%), a w następnej kolejności z podziałem pracy (34,06%).

Odpowiedzią na różne rodzaje ryzyka nieprawidłowości związane z organizacją działu rachunkowości mogą być profesjonalne usługi świadczone przez podmioty biegłych rewidentów (tab. 5)¹².

¹¹ *Podstawy rachunkowości...*, s. 89.

¹² Ze względu na ograniczoną objętość artykułu, ograniczono się jedynie do dwóch obszarów o największym ryzyku powstawania nieprawidłowości.

Tabela 5

Propozycje usług biegłego rewidenta dotyczące organizacji działu rachunkowości

Zakres	Rodzaj usług	Rezultaty pracy biegłego rewidenta (propozycje)	Korzyści dla przedsiębiorstwa (przykłady)
Lokalizacja i wewnętrzna struktura działu rachunkowości	Usługi zabezpieczające	Raport z przeprowadzonych prac zawierający: <ul style="list-style-type: none"> – dotychczasową lokalizację/wewnętrzną strukturę działu rachunkowości w jednostce – nowe propozycje przedmiotu analizy, analiza SWOT nowej propozycji – propozycja nowej struktury organizacyjnej jednostki dotyczącej lokalizacji i wewnętrznej struktury działu rachunkowości w firmie 	<ul style="list-style-type: none"> – lokalizacja i struktura działu rachunkowości dostosowana do rodzaju i wielkości prowadzonej działalności – informacja pozyskiwana w odpowiednim czasie – zmniejszenie czasu dotyczącego przygotowania danych księgowych – ograniczenie błędów związanych ze sporządzaniem dokumentów księgowych – lepsze wykorzystanie czasu pracy poszczególnych pracowników – zmniejszenie zatrudnienia i kosztów pracy działu księgowości
Podział pracy w dziale rachunkowości	Usługi zabezpieczające	Raport z przeprowadzonych prac zawierający: <ul style="list-style-type: none"> – ocenę organizacji pracy w dziale rachunkowości – wyliczenie wskaźnika efektywności opłacalności zmian organizacyjnych – przygotowanie propozycji nowego podziału pracy – zbudowanie projektu nowej organizacji pracy – wycena proponowanych zmian 	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie koordynacji czynności i wykonawców – równomierny podział pracy między poszczególne komórki oraz pracowników – stworzenie podstaw kontroli wykonywanych czynności – przyspieszenie wykonywania prac i ich realizacja w pożądanym terminach – ograniczenie zatrudnienia (zmniejszenie kosztów)

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przedstawionych w tabeli 5 wyników badań można zaobserwować, że najwięcej nieprawidłowości dotyczyło ryzyka związanego z dokumentacją księgową (30,54%), a w następnej kolejności sprawozdawczości finansowej (25,57%).

Ryzyko dotyczące nieprawidłowości organizacji procesu informacyjnego rachunkowości w małych i średnich przedsiębiorstwach przedstawiono w tabeli 6. Przykłady usług, które mogą być odpowiedzią na te ryzyka przedstawiono w tabeli 7¹³.

Przedstawione przykłady dotyczą nielicznych jedynie zadań, jakie mogą wykonywać i do jakich są przygotowani biegli rewidenci.

¹³ Ze względu na ograniczoną objętość artykułu, ograniczono się jedynie do dwóch obszarów o największym ryzyku powstawania nieprawidłowości.

Tabela 6

Ryzyka organizacji procesu informacyjnego rachunkowości MSP
według biegłych rewidentów

Zakres	Ryzyka/nieprawidłowości dotyczące organizacji procesu informacyjnego rachunkowości	Udział %	
Organizacja dokumentacji księgowej	błędy w wystawianiu dokumentów księgowych	6,36	30,54
	ujmowanie w księgach rachunkowych dokumentów niesprawdzonych	9,29	
	nieterminowe dostarczanie i ujęcie dokumentów w księgach rachunkowych	11,45	
	niszczanie i gubienie dokumentów	2,29	
	nieprawidłowy okres przechowywania dokumentów	1,15	
Organizacja ewidencji księgowej	przy decyzji dotyczącej zastosowanych technik księgowości: – brak uwzględnienia potrzeb informacyjnych zgłaszanych przez zarząd	5,34	24,17
	– brak uwzględnienia umiejętności technicznych pracowników i stanu komputeryzacji firmy	5,09	
	– brak uwzględnienia możliwości finansowych jednostki	2,80	
	brak lub niedostosowanie polityki rachunkowości do specyfiki jednostki	10,94	
Organizacja inwentaryzacji i kontroli wewnętrznej	niedotrzymywanie terminów inwentaryzacji	6,87	19,72
	nieprawidłowe przeprowadzanie i udokumentowanie inwentaryzacji	7,89	
	brak prawidłowych danych w księgach rachunkowych	4,96	
Organizacja prac sprawozdawczych	brak określenia rodzajów i jednolitych zasad sporządzania sprawozdań dla celów wewnętrznych jednostki	6,49	25,57
	brak określenia rodzajów i jednolitych zasad sporządzania sprawozdań dla celów zewnętrznych jednostki	3,44	
	nierzetelne sporządzanie sprawozdań finansowych	4,83	
	brak porównywalności danych finansowych jednostki	3,69	
	brak badania sprawozdania finansowania	4,83	
	brak przeprowadzania obowiązkowych audytów	2,29	
Inne	inne	0,00	0,00
Razem		100,00	100,00

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 7

Propozycje usług biegłego rewidenta dotyczące organizacji procesu informacyjnego rachunkowości

Zakres	Rodzaj usług	Rezultaty pracy biegłego rewidenta (propozycje)	Korzyści dla przedsiębiorstwa (przykłady)
Dokumentacja księgowa	Usługi zabezpieczające	Raport przedstawiający: – obecną ocenę dokumentacji księgowej poprzez analizę stosowanych rodzajów dokumentów w jednostce, sposób wystawiania dokumentów księgowych, sposób ich kontroli, archiwizacji i instrukcji obiegu dokumentów – proponowane zmiany dotyczące dokumentacji księgowej – opracowanie instrukcji obiegu dokumentów z uwzględnieniem procedur kontrolnych i ich archiwizowania – przygotowanie projektu zarządzenia i procedur wdrożenia nowego obiegu dokumentów	– brak zakłóceń w pracy poszczególnych działów – zoptymalizowanie obiegu dokumentów księgowych – ograniczenie do minimum czasu związanego z przygotowaniem dokumentacji księgowej – lepsze wykorzystanie czasu pracy pracowników – uniknięcie błędnych zeznań podatkowych i kar z tym związanych – możliwość szybkiego dostępu do danych archiwalnych
Sprawozdawczość	Kompilacja sprawozdań finansowych Badanie sprawozdania finansowego Inne usługi atestacyjne Usługi zabezpieczające	– sprawozdanie finansowe – opinia i raport z badania sprawozdania finansowego opartego na ryzyku; w zależności od rezultatów badania: pismo porewizyjne do zarządu, zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa – opinia (certyfikat), raport z badania wykorzystania środków z Unii Europejskiej w zależności od wytycznych badania w przepisach szczegółowych	– wiarygodność informacji w sprawozdaniu finansowym – uwiarygodnienie sprawozdania finansowego składanego w instytucjach finansowych i inwestorom – możliwość pozyskania finansowania działalności – podstawa rozliczenia osób zarządzających powierzonym im mieniem – wykonanie obowiązku związanego z audytem – uniknięcie błędów oraz kar i zwrotów otrzymanych dotacji

Zródło: opracowanie własne.

Podsumowanie

Przygotowanie do zawodu biegłego rewidenta obejmujące szeroki zakres wiedzy dotyczący rachunkowości, finansów, prawa i zarządzania oraz pozwala na wy-

konywanie usług wysokiej jakości. Zatrudnienie na etacie fachowca wysokiej klasy wiąże się z wysokimi kosztami, na które wiele małych i średnich przedsiębiorstw nie może sobie pozwolić. Skorzystanie z usług biegłego rewidenta pozwoli natomiast na wykorzystanie doświadczenia i wiedzy najwyższej jakości i jednocześnie ograniczy koszty jedynie do wykonywanej usługi. Propozycje oferowanych usług przez biegłych rewidentów powinny być odpowiedzią na rozpoznane rodzajów ryzyka nieprawidłowości powstających w systemie rachunkowości, które będą miały istotny wpływ na podwyższenie jakości rachunkowości i sprawozdawczości finansowej, a jednocześnie ograniczą ryzyko działalności gospodarczej i wyjdą na przeciw oczekiwaniom przedsiębiorców.

Literatura

- Audit and Attest Services, [www.aicpa.org/ INTERESTAREAS/FRC/ AUDITATTEST/Pages/AuditAttestServices.aspx](http://www.aicpa.org/INTERESTAREAS/FRC/AUDITATTEST/Pages/AuditAttestServices.aspx) (2.04.2013).
- Czubakowska K., *Metodologia rachunkowości*, w: *Rachunkowość według prawa bilansowego*, red. K. Czubakowska, Wyd. C.H. Beck, Warszawa 2009.
- Dadacz J., *Kierunki zmian przepisów o rachunkowości*, „Rachunkowość” 2014, nr 1.
- Dadacz J., *Uproszczenie rachunkowości jednostek „mikro”*, „Rachunkowość” nr 9.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego oraz Rady 2013/34/UE z 26.06.2013 r., (Dz.Urz.UE 182).
- Kiziukiewicz T., *Organizacja rachunkowości w przedsiębiorstwie*, PWE, Warszawa 2002.
- Micherda B., *Podstawy Rachunkowości*, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2005.
- Podstawy rachunkowości*, red. K. Sawicki, PWE, Warszawa 2002.
- Podstawy rachunkowości*, red. S. Sojak, J. Stankiewicz, TNOiK, Toruń 2008.
- Raport o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce w latach 2011–2012*, red. A. Tarnawa, P. Zadura-Lichota, PARP, Warszawa 2013, www.parp.gov.pl/files/74/81/626/18670.pdf (2014.11.02).
- Schermerhorn J.R. Jr., *Zarządzanie Kluczowe koncepcje*, Polskie Wyd. Ekonomiczne, Warszawa 2008.
- Supernat J., *Funkcje zarządzania*, w: A. Chrisidu-Budnik, J. Korczak, A. Pakuła, J. Supernat, *Nauka organizacji i zarządzania*, Kolonia Limited, Wrocław 2005.
- Suszyński C., *Zarządzanie finansami przedsiębiorstwa*, w: *Zarządzanie przedsiębiorstwem*, red. M. Strużycki, Difin, Warszawa 2004.
- Ślebzak M., Ślebzak K., *Spodziewane zmiany ustawy o rachunkowości a obligatoryjne badania sprawozdań finansowych. Artykuł dyskusyjny*, „Rachunkowość” 2014, nr 8.
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.10.220.1447 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 7 maja 2009 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym (Dz.U 2009, nr 77, poz. 649, z późn. zm.).
- Wiśniewska J., *Klasyfikacja usług wykonywanych przez biegłych rewidentów*, „Copernican Journal of Finance & Accounting” 2013, vol. 2, nr 2.

AN EXPERT AUDITOR'S SERVICES – A VALUE FOR AN ENTREPRENEUR**Summary**

This article presents the services of an expert auditor directed at small and medium enterprises. These services will have a significant impact on the improvement of accounting quality and financial audits and at the same time will reduce entrepreneurship risk and will meet entrepreneurs' expectations. Owing to legal regulations services connected with auditing and other attestation services are of a finite nature. However, the remaining types of services are not finite and their direction and scope depend on expert auditors and market demand. Utilising an expert auditor's services to perform certain tasks will allow for implementing the experience and knowledge of the highest quality and at the same time will limit the costs entirely to the performed service, which will contribute to improving the quality and value of an enterprise.

Keywords: expert auditors' services, small and medium enterprises, accounting

Translated by Jolanta Wiśniewska